

*****

* * * * *

N E W S L E T T E R Supplement til nr 69 - okt.2006

* * * * *

HELHETLIG REHABILITERINGSTILBUD

* * * * *

TIL HØRSELSHEMMEDE

* * * * *

Innspill til arbeidet med handlingsplanen - 2001 ..s. 3

* * * * *

* * * * *

HELHETLIG REHABILITERINGSTILBUD....

* * * * *

Oppdatering pr. oktober 2006 ..... s. 8

* * * * *

* * * * *

NORSK HØRSELSOMSORG (HELSEOMRÅDET)

* * * * *

Liste over tiltak, aktiviteter, publikasjoner

* * * * *

og medvirkning fra NTAF og NTAFs medlemmer s. 9

* * * * *

* * * * *

* * * * *

* * * * *

* * * * *

* * * * *

* * * * *

* * * * *

* * * * *

* * * * *

* * * * *

* * * * *

* * * * *

* * * * *

* * * * *

* * * * *

* * * * *

* * * * *

* * * * *

* * * * *

* * * * *

* * * * *

* * * * *

* * * * *

* * * * *

*****

ISSN 0805-4169

NTAF

Norsk Teknisk Audiologisk Forening

STØTTE MEDLEMMER

Norsk Teknisk Audiologisk Forening takker for
det økonomiske bidraget som støttemedlemmene
har gitt til driften av foreningen.

Audio Consult AS
Tekniske hjelpemidler

Audiotronics AS
Høreapparater
Audiometriutstyr
REM og IG måleutstyr

AurisMed AS
Høreapparater
Tekniske hjelpemidler

Beltone Norge
Høreapparater
Tekniske hjelpemidler

BRÜEL & KJÆR
Utstyr for måling av lyd,
vibrasjon, termisk komfort
og signalanalyse

GEWA AS
Høreapparater
Tekniske hjelpemidler
Audiometriutstyr

NTAF WEB-SIDE: www.n-t-a-f.org

GN RESOUND AS
Høreapparater
Tekniske hjelpemidler
Audiometriutstyr

MEDISAN AS
Høreapparater
Tekniske hjelpemidler
Audiometriutstyr

OTICON AS
Høreapparater
Tekniske hjelpemidler

PHONAK AS
Høreapparater
Tekniske hjelpemidler
Audiometriutstyr
Audiometrirom

STARKEY NORGE AS
Høreapparater

VESTFOLD AUDIO AS
Tekniske hjelpemidler

NTAF

Norsk Teknisk Audiologisk Forening

HELHETLIG REHABILITERINGSTILBUD TIL HØRSELSHEMMEDE

Innspill til arbeidet med handlingsplanen

Arne Vik, Jan Erik Israelsen og Gerog Træland – januar 2001

OM HØRSELSOMSORGEN - OVERORDNEDE PROBLEMSTILLINGER

Støy og lydmiljø har fått en stadig mer framtrødende plass i vår hverdag og påvirker vår livskvalitet i vesentlig grad. Støy og støyforskning er et enormt fagområde, men bevisstheten om- og forebyggingen av helseskader av støy i befolkningen er svært liten. Dette området må styrkes vesentlig hvis en skal møte de utfordringene vi ser foran oss.

Før antok en at andelen av hørselshemmede i vår voksne befolkningen var på ca 10%. Nyere internasjonale data viser at vi kan anta at denne prosentandelen ligger i overkant av 13. Nordtrøndelags-undersøkelsen viser imidlertid enda høyere tall, i overkant av 15%. Hørselsskader i befolkningen vil dermed bli et økende problem, noe som krever tiltak både på forebygging- og rehabiliteringssiden. Først i omsorgskøen vil vi alltid finne de alvorlig syke, men ettersom tilbudet bedres ser vi at stadig nye grupper med rehabiliteringsbehov gjør seg gjeldende - og i økende grad på lokalt nivå. Overordnet strategi og tiltak vil bli av avgjørende betydning når landets 500.000 hørselshemmede for alvor begynner å etterspørre tilbud på hørselsområdet. I dag synes hørselsområdet fullstendig å mangle overordnet strategi noe som er spesielt tydelig i helsesektoren.

Støyen går ut over helse og hørsel og truer samfunnet. .

Andelen av hørselshemmede i befolkningen øker.

500.000 hørselshemmede vil generere en betydelig etterspørsel.

Overordnet strategi mangler.

Steinar Antonsen, organisasjonssjef i HLF har karakterisert norsk hørselsomsorg treffende med bildet på en tykk mann der forvaltningsnivåene beskrives på følgende måte: Øverst finner man et bittelite hode, i midten en diger kropp og under den to tynne spinkle ben. Utlagt viser dette oss at det knapt finnes miljø eller instanser som gir sentrale hørselsfaglige eller hørselsadministrative føringer i utviklingen av en helhetlig hørselsomsorg. Ressursene som kanaliseres til området vil på mange måter bli 'fritt vilt' for større eller mindre pressgrupper av brukere, fagfolk eller politikere. I den andre enden er det en smertelig påfallende mangel på rehabiliteringstilbud på hørselsområdet ute i kommunene. Fortsetter man å bruke Steinar Antonsens metafor, kan man si at den tykke mannens betydelige fordøyelsesproblemer kan symbolisere vanskelighetene med samordning av tjenestene på 2.linje-nivå.

Innen hørsel er yrkesutdanningene for audiopedagoger og audiografer det eneste utdanningstilbudet. Det finnes så godt som ingen rekruttering på høyere akademisk nivå innen audiologi. Manglende tilgang på lærerkrefter ved de to lærestedene er kritisk. Utbygging av 1.linje tjenesten på hørselsområdet vil generere et betydelig utdanningsbehov. Audiologisk FoU virksomhet finnes i svært liten grad og førende fagmiljøer finnes ikke. Utvikling av fagområder står og faller på velkvalifiserte personer og slik det i dag ser ut går vi mot en rask forgubbing og uttørking, hvis vi ser bort fra enkelte smale spisskompetanseområder.

NTAF opplever rollefordelingen på sentralt nivå som noe uklart og med at helsetjeneste- og rehabiliteringsavdelingen i RTV iverksetter tiltak på rehabiliteringsområdet, som er absolutt prisverdige, men som synes å ha et noe mer overordnet preg enn det som omfattes av Lov om folketrygd og hjelpemiddelformidling (Rehabiliteringskonferansen, opplæringsprogram etc.). Dette skaper en viss forvirring bl.a. i forhold til det overordnede ansvaret på høreapparatområdet, som vi opplever at ingen 'tar tak i'.

NTAF er urolige i forhold til statlig overtakelse av sykehusene. Vi ser at dette kan åpne muligheter for en reorganisering av hørselsomsorgen, men vi er også redde for beslutninger som medfører en usynliggjøring av hørselsområdet der den store gruppen hørselshemmede med rehabiliteringsbehov ikke blir tatt hensyn til..

Oppsplittet hørselsomsorg.

Lite overordnet styring.

Mangel på administrativ og faglig kompetanse på hørselsområdet.

Audiologiområdet tørker ut av mangel på høyere utdanning.

Forgubbing.

Ingen FoU virksomhet

Uklare rollefordelinger mellom SHD og RTV

Hva vil statlig overtakelse av sykehusene ha å si for hørselsomsorgen?

OM HØREAPPARATFORMIDLINGEN – ADMINISTRATIVT

I 1998 ble det utlevert 39.800 høreapparat, i 1999 - 43.700 og i 2000 - bevilgningen til apparat alene var på 252 mill. Stipulert tall for 2000 er 49.000 høreapparater - budsjett for 2001 for høreapparat alene, uten tilpassing, er 325 mill. Høreapparatene formidles av 29 hørselssentraler og et ukjent antall private formidlere.

Høreapparatet utvikles, produseres og markedsføres i mot et privat helsemarked som ikke kan forestås hvis en benytter vanlige markedsvurderinger for tilbud/etterspørsel. Rikstrygdeverket innbyr til anbud på høreapparater som skal formidles i Norge, som om en skulle foreta reelle prisforhandlinger med høreapparatprodusenter/høreapparatimportører på dette grunnlaget.

Rikstrygdeverket "velger" imidlertid ut produkter på grunnlag av innsendte søknader uten at pris er knyttet opp imot antall. I anbudet inngår høreapparater, tinnitusmaskere og reparasjoner av disse. Ørepropper som utgjør en betydelig utgift for Rikstrygdeverket inngår ikke i anbudet på tross av at det på dette området ligger vel til rette for reelle prisforhandlinger..

Fylkeskommunen har ansvaret for formidling av høreapparater, ofte uten at ansvarlige i fylkeskommunen er klar over det. Hørselssentralen bestiller høreapparater til lager, som oppgjørstrygdekontoret betaler for. HS skal hvert år levere inn oversikt over utleverte apparat, apparat på lager og kasserte apparat til oppgjørstrygdekontor. Hørselssentralen skal av fylkeskommunen få utbetalt en utleveringsgodtgjørelse basert på antall utleverte høreapparater. Det finnes imidlertid ingen sentral oversikt over utleverte apparat og det systemet er ikke kontrollert eller revidert.

Privat formidler skal bestille høreapparat direkte fra leverandør til pasient og apparatet faktureres hjemstedstrygdekontor. Utleveringsgodtgjørelse utbetales også for dette apparatet enten til privat formidler eller leverandør eller så deler disse to beløpet. Det finnes imidlertid heller ingen sentral oversikt over denne virksomheten som øker i omfang. Anslag fra importørene varierer fra 1/3 til 50% av totalomsetningen

Budsjett på 325.mill men ingen oversikt over private formidlere av høreapparat.

Prisforhandlingene av høreapparat er av underordnet verdi. Pris er ikke knyttet opp mot antall!

Ingen sentral oversikt over utleverte høreapparat. Ingen kontroll eller revisjon!

Ukontrollert privat høreapparatformidling øker i omfang (50%?)

OM HØREAPPARATFORMIDLINGEN - FAGLIG

Hørselssentralene leder ennå an i formidlingen av høreapparater i Norge på tross at det er få leger som har interessert seg for dette. Etter at fylkeskommunen overtok formidlingen av h.a. i 1989 har vi hatt en dreining mot privat høreapparatformidling . Kontrollen med det faglige nivået på formidlingen har derimot aldri vært så dårlig som nå. Dette skyldes blant annet at høreapparatene er blitt mer avanserte og tilpassingen mer produsentspesifisert. Dette har igjen ført til at høreapparatimportørene har fått stadig større innflytelse på prosedyrer i tilpassingen og i evaluering av tilpassingen.

Ingen nasjonale faglige kvalitetsprotokoller eller standarder for høreapparattilpassing finnes.

I Australia har eksempelvis staten fullstendig kontroll med formidlingen av offentlig betalte høreapparater både administrativt og faglig. Tilpasseren må følge en spesifisert tilpassingsprotokoll og dokumentere alle nivåer i tilpassingen og kommentere avvik ifra tilpassingsmål osv.

OM REHABILITERINGSARBEIDET PÅ 2.LINJE NIVÅ

Rehabiliteringsarbeidet i fylkene må ha en koordinerende instans. I delplanen for rehabilitering av hørselshemmede i Nordland, er det foreslått opprettet et eget "kontor" for fylkeskommunal rehabilitering, for samordning av de rehabiliteringsoppgavene som er lagt til ulike avdelinger i fylkeskommunen (I Nordland er dette bl.a. Hørselssentralen, Habiliteringsteamet for voksne, Habiliteringsteamet for barn, Avdeling for fysikalsk medisin og rehabilitering, Smerteklinikken, Ergoterapi, Autismeteamet, Spesialpedagogisk senter for Nordland). Dette fordi spesielt helse og pedagogikk i stadig større grad integreres i rehabiliteringsarbeidet, og fordi mange funksjonshemmede har mer enn en diagnose slik at det er vanskelig å se helheten. Hvordan en slik koordinerende instans kan fungere når sykehusene blir statlige mens undervisningssektoren fortsatt skal være fylkeskommunal er usikkert.

Myndighetene får mindre kontroll med høreapparatformidlingen

Ingen kvalitetsprotokoll eller HA tilpassingsstandarder

Australia har etabler et system der en har kontroll med offentlig finansierte høreapparat.

Det er behov for en fylkeskommunal eller regional koordinering av rehabiliteringstjenestene på tvers av faggrensene.

Selv om hørselssentralene har vært en del av øre-nese-hals-avdelingene i over tretti år, har få leger engasjert seg i det audiologiske fagområdet. Takstsystemet og manglende engasjement for å styrke rehabiliteringstjenesten, gjør at de fleste hørselssentraler overveiende driver høreapparattilpasning etter stykkprissystemet og overser helsedirektørens krav til bemanning.. Sterke argumenter taler imidlertid for et skille mellom diagnostikk og rehabilitering, men i alle tilfelle bør hørselssentralenes ansvar og oppgaver avklares.

I dag er hørselssentralene bare beskrevet ut fra krav knyttet til høreapparattilpasning i vedlegg 4 til høreapparatforskriftene.

I tillegg til at en overordnet koordinerende rehabiliteringsinstans behøves, er det på hørselsområdet nødvendig med en tilsvarende instans som kan koordinere tjenestene og stå ansvarlig for utviklingen av det faglige arbeidet. Det er behov for en "motor" i rehabiliteringsarbeidet rettet mot hørselshemmede og deres familier m.m. Noen må drive rehabiliteringsarbeider framover og utvikle det faglige innholdet. Helhetlig rehabilitering oppstår ikke av seg selv bare fordi flere tjenesteytere har rehabilitering som en del av sitt arbeidsområde. En slik enhet på fylkes- eller regionnivå finnes i dag ikke. En klarer neppe å bygge opp et fungerende rehabiliteringstilbud til befolkningen uten at det er et audiologisk fagmiljø som har ansvaret for dette arbeidet. Slik Lov om spesialisthelsetjeneste og Lov om folketrygd plasserer ansvaret for rehabilitering på andrelinjenivå i dag, vil det være naturlige at denne "motoren" har nær tilknytning til rehabiliteringstjenesten forøvrig. En slik tilknytning vil bl.a. kunne gi en bedre forutsetning for en 'motor'-funksjon overfor kommunene ikke minst administrativt.

En rehabiliteringsenhet for hørselshemmede bør arbeide med koordinering og tiltak. Det bør diskuteres om høreapparattilpasning hører inn her, eller skal skilles ut som en egen aktivitet styrt av krav til tilpasningsprosedyrer. All opplæring av høreapparatbrukere utover en 'standard-pakke' bør ligge hos rehabiliteringsenheten. Det bør utvikles modeller for rehabiliteringsarbeid – for eksempel kontinuerlig utvikling av kurs rettet mot brukere i ulike livsfaser, mot deres familier, mot arbeidskollegaer og direkte mot kommunene. Rehabiliteringsopplegg til tinnitus- og Morbus Ménière-rammede bør inngå her. Kommunikasjon er også et viktig stikkord. Det bør inngås samarbeid med og eventuelt ansvarsavklaring i forhold til aktuelle kompetansesentra, med aetat osv.

Fordelingen av arbeidsoppgaver mellom en rehabiliteringsenhet og hjelpemiddelsentralen bør avklares. Fordi hørselssentralens oppgaver i dag ikke er definert, fungerer dagens hørselssentraler svært ulikt. Ettersom flere fylkeskommuner ikke har vektlagt arbeidet ved hørselssentralene, har hjelpemiddelsentralene tiltatt seg arbeidsoppgaver som etter lovgivningen tilligger kommune og fylkeskommune. Det bør ryddes opp i dette (se ovenfor)

Lite har skjedd med hørselssentralene som nøkkelinstans i rehabiliteringsarbeidet.

Vi trenger en 'motor'

Helhetlig rehabilitering oppstår ikke av seg selv - bare fordi flere tjenesteytere har rehabilitering som en del av sitt arbeidsområde

Koordinering og utvikling av tjenester innenfor hørselsrehabilitering.

Rolleavklaring på 2.linje-nivå er nødvendig.

OM REHABILITERINGSARBEIDET PÅ 1.LINJE NIVÅ

Diskusjonen om utviklingen av en rehabiliteringsenhet for hørselshemmede har stort sett isolert fokusert på rehabiliteringsarbeidet på andrelinjenivå. Kommunene har imidlertid et basisansvar for rehabilitering og er bestilleren av tjenester fra andrelinjenivået. Skal en rehabiliteringstjeneste for hørselshemmede fungere, forutsetter det en fungerende kommunal tjeneste som inkluderer hørselshemmede, med et veldefinert samarbeid med andrelinjetjenesten.

**En vellykket
rehabilitering
forutsetter en
fungerende
kommunal
tjeneste.**

OPPDATERINGER PR . OKTOBER 2006

OM HØRSELSOMSORGEN

- OVERORDNEDE PROBLEMSTILLINGER

- Fortsatt like stor mangel på kompetanse på sentralt nivå
  - Rasch rapporten har ligget tre år i ”gjæring”, men strakstiltakene skal gjennomføres på under et halvt år!
  - Oppdragsbrev fra departementene tyder på manglende oversikt over området
- Helseforetakene har heller ingen kompetanse på hørselsområdet
  - Mislykkede samhandlingsseminar
  - Strakstiltak blir ikke effektivt
- 3-årig audiografutdanning, men fortsatt ingen audiografer som fyrtårn
- Ny NAV organisering uten hørselsfaglig kompetanse

OM HØREAPPARATFORMIDLINGEN – ADMINISTRATIVT

- Budsjettet øker og øker, men fortsatt ingen kontroll med formidlingen
  - Helseforetakene tar ingen grep.
  - Ingen av ”strakstiltakene” av 7.7.06 er nådd ut til hørselssentralene
  - Ukontrollert vekst, særlig i den private del av formidlingen

OM HØREAPPARATFORMIDLINGEN - FAGLIG

- Ingen faglige standarder etablert
  - Helseforetakene tar ingen grep.

OM REHABILITERINGSARBEIDET PÅ 2.LINJE NIVÅ

- Lærings og mestringssenter etablert – dårlig hørselsfaglig forankring
  - Intet ”sesam sesam”, men ytterligere oppsplitting av hørselsomsorgen, hva blir HS og HMS sin rolle?
- Samhandlingskonferanser 2003 – 2004 og hva så?
  - Konferansene skulle føre til opprettelse av regionale nettverk, men bare i Helse Nord ser det ut til å ha blitt realisert.

OM REHABILITERINGSARBEIDET PÅ 1.LINJE NIVÅ

- Hørelskontaktordning i kommunene uten administrativ og faglig forankring
  - Uensartet opplæring og organisering.
  - Ingen nasjonal standard for virksomheten, verken administrativt eller faglig.
  - Myndighetene tror tilsynelatende at hørelskontaktene er 1.linje personell med fagkompetanse på hørselsområdet.

**NORSK HØRSELSOMSORG (HOVEDSAKELIG HELSEOMRÅDET).
LISTE OVER TILTAK, AKTIVITETER, PUBLIKASJONER
OG MEDVIRKNING FRA NTAF og NTAFs MEDLEMMER:**

NTAF	1984	RTVs kontraktskjøp av høreapparater. Brev til Rikstrygdeverket om kontraktskjøp av "custom made hearing aids"
Træland, Tvette og Vik	1985	Utvikling av nye datablad for høreapparat med klinisk informasjon
NTAF	1986	Delinntilling om stønad til høreapparater m.v. Høringsuttalelse fra NTAF til Sosialdepartementet
Vik	1986	Utredning om audiografutdanning - Sekretær i arbeidsgruppen
Træland	1986	Pilotprosjekt om hørselskontakter i Aust-Agder og videre i Vest-Agder
Træland, Tvette og Vik	1987	Nordisk presentasjonsrunde, nye høreapparatdatblad
Træland og Tvette	1988	Klinisk testing av digitale høreapparat
NTAF	1992	Formidling av høreapparater. "Krav til hørselssentraler og andre som undersøker hørselshemmede og tilpasser høreapparater"
NTAF	1994	Utlevering av høreapparater fra privatpraktiserende øre-nese-halsspesialist. Brev til Sosialdepartementet med forslag til ny organisering.
NTAF	1994	Referansepris på høreapparater. Brev til Sosialdepartementet.
Israelsen	1994	Forslag til modell for høreapparatformidlingen i Nordland. Utarbeidet for Nordland fylkeskommune.
NTAF	1997	Gjennomgang for HLF - av hørselshjelperordningen og HLFs studiehefte for hørselshjelpere.
Vik	1997	Det trengs en omorganisering av hørselsomsorgen. Artikkel i Din Hørsel 6/97
Vik	1997	Hørselshjelperen som likemann. Artikkel i Din Hørsel 9/97
Vik	1997	Hørselens Hus - Innlegg Rehab.konferanse i Bergen 1997
Træland	1997	Plan for hørselsomsorgen i Aust-Agder - sekretær i arb.gr.
Israelsen	1997	Habilitering og rehabilitering av hørselshemmede. Notat til Helseregion Nord med forslag til ny organisering.
Israelsen	1998	Habilitering og rehabilitering av hørselshemmede. Artikkel i ReHab-nytt nr. 1/1998.
Israelsen	1998	Styrking av tilbudet til høreapparatbrukere i Nordland. Prosjekt 1994 - 1998. Hørselskontakter og kurstilbud. Prosjektleder.
Vik	1999	Brev til sosial og Helsedepartementet på vegne av ref.gr. Helhetlig hørselsomsorg
Træland	1999	Referansegruppe til Veileder i Habilitering og Rehabilitering ved synstap og hørselstap

Israelsen, Træland og Vik	1999	Referansegruppe til Helhetlig rehabiliteringstilbud til hørselshemmede. Presentasjon av "Hørsels-Norge". SINTEF
Israelsen	2000	Delplan for fylkeskommunal rehabilitering av hørselshemmede. Nordland fylkeskommune 1999 - 2000. Sekretær i arbeidsgruppen.
Israelsen	2000	Pengestrømmene i høreapparatformidlingen. Seminar Helhetlig rehabilitering - personer med hørselshemming. 2000.
Israelsen, Træland og Vik	2000	Referansegruppe til Helhetlig rehabiliteringstilbud til hørselshemmede. Kartlegging av dagens situasjon. SINTEF
Israelsen, Træland og Vik	2000	Referansegruppe til Helhetlig rehabiliteringstilbud til hørselshemmede. Høreapparatformidling - problembeskrivelse og forslag til tiltak. SINTEF
Laukli	2001	Om audiologisk forskning - Audiografen 2-01
NTAF	2002	Et helhetlig rehabiliteringstilbud til hørselshemmede. Regjeringens handlingsplan, 2002. Faglige innspill i flere møter.
NTAF	2002	Høreapparatformidlingen. Brev til helseminister Høybråten ang. gjennomgang av høreapparatformidlingen.
Israelsen	2003	Et helhetlig rehabiliteringstilbud til hørselshemmede. Omtale av handlingsplanen i REspekt nr. 1/2003
Israelsen, Træland og Vik	2003	Gjennomgang av høreapparatformidlingen. Innspill til Rikstrygdeverket v/Rasch i forbindelse med RTVs gjennomgang av høreapparatformidlingen.
Træland	2003	Utredning og behandling av pasienter med tinnitus i Norge - Sos. og Helse dep - Rapport, prosjektgruppe
Træland og Tvette	2004	Nytt klassifiseringssystem for høreapparat
Israelsen og Træland	2005	Behandlingstilbud for tinnitusrammede. Deltakelse i arbeidsgruppe nedsatt av SHdir.
Træland og Tvette Laukli		RTVs referansegruppe for høreapparatinnkjøp - siden starten Kontinuerlig deltaker på nasjonalt og internasjonalt nivå i NEK, NBR, IEC og ISO standardiseringsarbeid som arbeidsgruppeleder og gruppelem
Kvaløy, Træland, Tvette og Vik		Div. deltakelse i standardisering i arbeidsgrupper i ISO og IEC

NTAF - Styre 2006

Arne Vik, leder

Program. for audiografutdanning
AHS - HIST - Ranheimsvn 10
7004 TRONDHEIM

Tlf: 92203614
Fax: 73559351
arne.vik@hist.no

Oddbjørn Arntsen, kasserer

Skådalen Kompetansesenter
Pb 13 - Slemdal
0710 Oslo

Tlf: 22703612
Fax: 22703705
oddbjorn.arntsen@statped.no

Helge Abrahamsen, sekretær

Hjelpemiddelsentralen i S & Fj.
Steinanvn 12
6800 FØRDE

Tlf: 57830538
Fax: 57830501
helge.abrahamsen@trygdeetaten.no

Geir Blesvik, styremedlem og annonseansvarlig

Sørlandet sykehus Kristiansand
Serviceboks 416
4604 Kristiansand

Tlf: 38073228
Fax: 38073233
geir.blesvik@sshs.no

Jon Øygarden, styremedlem

Program. for audiografutdanning
AHS - HIST - Ranheimsvn 10
7004 TRONDHEIM

Tlf: 73559176
Fax: 73559351
jon.oygarden@ahs.hist.no

Kjell Grøndahl, 1. varamedlem

Høresentralen
Haukeland Universitetssykehus
5021 Bergen

Tlf: 55972690
Fax: 55972643
kjell.grondahl@helse-bergen.no

Ole Tvete, 2. varamedlem

Hørselsentralen, Rikshospitalet
0027 Oslo

Tlf: 23071693
Fax: 23071637
ole.tvete@labmed.uio.no

NTAF - Newsletter

Redaktør: Arne Vik

Verdensnyhet !
Trådløse
Høreapparater

Endelig høreapparater som samarbeider

ACURIS™

ACURIS™ er forskjellig fra alle andre høreapparater. For første gang samarbeider høyre og venstre høreapparat med hverandre i et trådløst system. ACURIS™ synkroniserer støyundertrykkelse, talefremhevelse og betjening mellom høyre og venstre høreapparat - en perfekt løsning i støyende omgivelser som er lett å betjene!

Med ePocket™ fjernkontroll kan du lett og diskre justere volum og bytte program på begge apparater med bare ett enkelt trykk!

Audiotronics AS
official partner of
Siemens Audiology Group

Telefon 22 21 93 50
www.acuris.no

SIEMENS